

Соломатіна Т.В.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи,
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля*

Solomatina Tetiana

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1949-3277>

Розмислов О.М.

*к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля*

Rozmyslov Alexander

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1307-9662>

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

INVESTMENT SUPPORT FOR STRATEGIC DEVELOPMENT OF THE FINANCIAL POTENTIAL OF THE AGRARIAN ECONOMY SECTOR

Анотація. У статті визначено співвідношення інвестиційного і фінансового потенціалу, їх діалектичної єдності і протиріч. Уточнено поняття механізму управління фінансово-інвестиційним потенціалом аграрного сектору економіки. Теоретичні результати апробовано на кількісних показниках розвитку інвестиційної діяльності в галузі й обґрунтовано на цій основі пропозиції з удосконалення розвитку стратегічного потенціалу суб'єктів господарювання. Формалізовано динаміку капітальних інвестицій по національній економіці та по сільському, лісовому та рибному господарству, яка описується зростаючими функціями і свідчить про високу ймовірність подальшого зростання показників. Запропоновано систему заходів для зростання інвестиційних ресурсів: підвищення інвестиційної привабливості національної економіки та її аграрного сектору для іноземних інвесторів, концентрація бюджетних ресурсів в умовах децентралізації на основі оподаткування земельного капіталу.

Ключові слова: інвестиційне забезпечення, стратегічний розвиток, фінансовий потенціал, аграрний сектор, економіка.

Постановка проблеми. Активізація інвестиційного процесу є запорукою стійкого розвитку фінансового потенціалу суб'єктів господарювання різних галузей національної економіки. В аграрному секторі економіки інвестиційне забезпечення реалізує важливі соціальні функції, пов'язані зі створенням робочих місць на селі, інфраструктури сільських територій, особистісним, духовним, професійним розвитком людини [1, с. 6]. Економічні функції детермінує відтворення основного капіталу, техніко-технологічне забезпечення сільськогосподарського виробництва, його фондозабезпеченість та фондоозброєність. Завданнями держави й окремих суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки є формування ефективної інноваційно-інвестиційної політики, розроблення довгострокових стратегій формування фінансових ресурсів, у т.ч. на основі земельного капіталу, їх розміщення в інноваційні проекти, ув'язка стратегії і тактики розвитку фінансового потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми інвестиційного забезпечення стратегічного розвитку фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств знаходяться у центрі уваги багатьох учених. Погоджуємося з С.Д. Лучик у тому, що виважена інвестиційна політика держави є запорукою ефективного розвитку і підвищення конкурентоспроможності всіх галузей сільського господарства, насамперед тваринництва [2, с. 294]. Т.О. Кутковецька наголошує на тому, що сучасний етап науково-технічного розвитку садівницьких підприємств потребує створення нового організаційно-економічного механізму управління їх інноваційною діяльністю [3, с. 165]. Інвестиційний потенціал земель аграрних підприємств О. Дудник, С. Смолінська, В. Смолінська розглядають як можливість отримання максимального доходу в поточному періоді та в довгостроковій перспективі від здійснення капіталовкладень у землю з метою підвищення її родючості та забезпечення сталого й ефективного землекористування [4; 5]. На думку А.Є. Данкевич, розвитку інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств, удосконаленню орендних земельних відносин, реалізації конкурентних переваг аграрного сектору економіки сприятимуть конструктивна аграрна політика, розроблення стратегії розвитку сільського господарства, удосконалення земельного законодавства та врегулювання відносин власності, кредитування розвитку інфраструктури аграрного ринку та захист вітчизняного товаровиробника, у тому числі шляхом обмеження імпорту [6, с. 39]. Високо оцінюючи науковий доробок зазначених авторів, необхідне подальше дослідження проблем інвестиційного забезпечення аграрного сектору економіки.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Відкритими залишаються питання співвідношення інвестиційного і фінансового потенціалу, їх діалектичної єдності і протиріч. Потребує уточнення поняття механізму управління фінансово-інвестиційним потенціалом суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки. Теоретичні результати необхідно апробувати на кількісних показниках

розвитку інвестиційної діяльності в галузі й обґрунтувати на цій основі пропозиції з удосконалення розвитку стратегічного потенціалу суб'єктів господарювання.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є вдосконалення теоретичних засад інвестиційного забезпечення стратегічного розвитку фінансового потенціалу і розроблення практичних рекомендацій для аграрного сектору економіки.

Виклад основного матеріалу. Фінансово-інвестиційний потенціал у сільському, лісовому та рибному господарстві зумовлений природними процесами, організаційно-економічними умовами господарювання, формами фінансування, можливостями державної підтримки [7, с. 73]. Інвестиційне забезпечення стратегічного розвитку фінансового потенціалу дає змогу вирішити такі завдання: стабілізувати траєкторію руху економічних показників діяльності аграрного сектору економіки загалом та окремих суб'єктів господарювання; підвищити рівень життя сільського населення; вирішити проблему безробіття на селі; оновити матеріально-технічну і технологічну базу сільськогосподарського виробництва; збільшити обсяг валової доданої вартості; насичити продовольчий ринок якісною продукцією і товарами високої споживчої вартості, безпечними для життя і здоров'я людини, поліпшити їхню якість; зміцнити конкурентні позиції вітчизняної сільськогосподарської продукції та продуктів харчування на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Інвестиційний і фінансовий потенціали у моделі економічного потенціалу є його складовими елементами, потенціалами більш низького рівня [8], які тісно пов'язані між собою. Фінансовий потенціал суб'єкта господарювання значною мірою детермінують його інвестиційна привабливість, кредитоспроможність, які забезпечують доступ до кредитних ресурсів, зниження їхньої вартості, можливість їх отримання на пільгових умовах, реалізації високоефективних інноваційних проєктів, упровадження масштабних інвестиційних програм. Усі складники фінансово-інвестиційного потенціалу аграрного підприємства мають

бути узгоджені між собою і виконувати певні функції згідно з механізмом їх формування і використання [9, с. 80]. Збереження та розвиток фінансово-інвестиційного потенціалу стійкого розвитку аграрних підприємств пов'язані з формуванням інноваційного супроводу аграрного виробництва і доведенням результатів науково-технічної діяльності до практичного використання [10, с. 35].

У табл. 1 наведено динаміку капітальних інвестицій за видами економічної діяльності за 2010–2018 рр. Темпи зростання аналізованого показника по сільському, лісовому

та рибному господарству (5,98 рази) перевищили темпи зростання капітальних інвестицій по національному господарству (3,2 рази). Приріст капітальних інвестицій в аграрному секторі економіки зумовлений, передусім, сільським господарством, мисливством та наданням пов'язаних із ними послуг (зростання у 6,01 рази), незначно меншим є збільшення показника у лісовому господарстві та лісозаготівлі (коефіцієнт 5,51 рази). У рибному господарстві протягом аналізованого періоду відбулося скорочення капітальних інвестицій на 4%.

Таблиця 1

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010–2018 рр.

Види економічної діяльності	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Темп зростання, рази
млн грн										
Усього	180575,5	241286,0	273256,0	249873,4	219419,9	273116,4	359216,1	448461,5	578726,4	3,20
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	11062,6	16466,0	18883,7	18587,4	18795,7	30154,7	50484,0	64243,3	66104,1	5,98
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	10817,7	16140,9	18564,2	18175,0	18388,1	29309,7	49660,0	63400,7	65059,4	6,01
Лісове господарство та лісозаготівлі	177,8	283,1	281,4	383,4	381,0	788,5	777,1	768,9	980,3	5,51
Рибне господарство	67,1	42,0	38,1	29,0	26,6	56,5	46,9	73,7	64,4	0,96
структура, %										
Усього	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	6,13	6,82	6,91	7,44	8,57	11,04	14,05	14,33	11,42	
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	5,99	6,69	6,79	7,27	8,38	10,73	13,82	14,14	11,24	
Лісове господарство та лісозаготівлі	0,10	0,12	0,10	0,15	0,17	0,29	0,22	0,17	0,17	
Рибне господарство	0,04	0,02	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	

Джерело: власні розрахунки

Показники інвестиційної діяльності є тісно пов'язаними і взаємозумовленими, про що свідчать коефіцієнти кореляції показника динаміки капітальних інвестицій у національній економіці з показниками динаміки капітальних інвестицій: по сільському, лісовому та рибному господарству (0,9453), по сільському господарству, мисливству та наданню пов'язаних із ними послуг (0,9455), по лісовому господарству та лісозаготівлі (0,8449). Натомість не існує істотного зв'язку між показником динаміки капітальних інвестицій у національній економіці та показником динаміки капітальних інвестицій по рибному господарству ($r = 0,5170$).

Динаміка капітальних інвестицій у національній економіці описується висхідною гілкою параболи з множинним коефіцієнтом детермінації, що перевищує 0,9:

$$Y1 = 8387,1x^2 - 43716x + 266759, \\ R^2 = 0,9131 \quad (1)$$

де $Y1$ – капітальні інвестиції у національній економіці, млн. грн;

x – фактор часу (змінюється від 1 для 2010 р. до 9 для 2018 р.).

Динаміка капітальних інвестицій по сільському, лісовому та рибному господарству описується зростаючою лінійною функцією з множинним коефіцієнтом детермінації, що перевищує 0,85:

$$Y2 = 7304,4x - 3768,6, \\ R^2 = 0,854 \quad (2)$$

де $Y2$ – капітальні інвестиції по сільському, лісовому та рибному господарству, млн. грн;

x – фактор часу (змінюється від 1 для 2010 р. до 9 для 2018 р.).

Отримані рівняння (1) і (2) дають змогу зробити висновок про високу ймовірність

подальшого зростання показників. Питома вага капітальних інвестицій по сільському, лісовому та рибному господарству у загальних по національній економіці протягом 2010–2016 рр. зростає із 6,13% до 14,05%. У 2018 р. відбулося скорочення показника з 14,33% до 11,42%. Динаміка показника описується різними функціями з високим коефіцієнтом множинної детермінації (табл. 2). Найбільш точну формалізацію ($R^2 = 0,8439$) дає експоненціальна функція.

Формування інноваційно-інвестиційного механізму управління ресурсним потенціалом підприємства потребує відповідного фінансового забезпечення. Розвиток високотехнологічних сегментів аграрного виробництва стримують недостатньо ефективна державна інноваційна політика, брак централізованих і децентралізованих джерел її фінансування.

У табл. 3 наведено капітальні інвестиції за джерелами фінансування за видами економічної діяльності за 2018 р. та їх структуру. Основним джерелом фінансування капітальних вкладень як у національній економіці (70,77%), так і в сільському, лісовому та рибному господарстві (86,80%) є власні кошти підприємств та організацій. Найбільшу роль самофінансування відіграють підгалузі лісового господарства та лісозаготівлі (92,22%), сільського господарства, мисливства та надання пов'язаних із ними послуг (86,75%), значно меншу – рибне господарство (55,42%).

Другою за значущістю статтею фінансування капітальних вкладень є кредити банків та інші позики: по національній економіці – 7,75%, по аграрному сектору загалом – 12,71%. Частка статті значно відрізняється за підгалуззями: якщо в лісовому господарстві та заготівлі вона становить

Таблиця 2

Формалізація динаміки питомої ваги капітальних інвестицій у сільське, лісове, рибне господарство у загальних по національній економіці за 2010–2018 рр.

Назва функції	Формалізація функції	Коефіцієнт множинної детермінації
Експоненціальна	$y = 5,3325e^{0,1089x}$	$R^2 = 0,8439$
Поліноміальна	$y = -0,0149x^2 + 1,1754x + 4,2294$	$R^2 = 0,7879$
Ступенева	$y = 5,2464x^{0,3941}$	$R^2 = 0,763$
Логарифмічна	$y = 3,6488\ln(x) + 4,4442$	$R^2 = 0,6862$

Джерело: власні розрахунки

0,31%, то в рибному господарстві – 31,60%. По сільському господарству, мисливству та наданню пов'язаних із ними послуг питома вага кредитів у структурі фінансування становила 12,88%.

Роль коштів державного бюджету у фінансуванні аграрного сектору (0,18%) значно менша порівняно з національною економікою загалом (3,94%). Утім, вищі за середньоекономічні показники мають лісове господарство та лісозаготівлі (4,16%), рибне господарство (12,34%). Частка коштів, які виділяються для фінансування капітальних інвестицій із місцевого бюджету, є мізерною (0,12%) порівняно з національною економікою (8,7%). Відкритість іноземним інвестиціям – це важливий складник привабливого інвестиційного середовища в аграрному секторі національної економіки [12, с. 124]. На жаль, іноземні інвестиції мають мізерну частку у структурі фінансування капітальних інвестицій як по національній економіці (0,31%), так і по аграрному сектору (0,01%). По національній економіці значна питома вага припадає на кошти населення для будівництва власних квартир (5,99%).

На розвиток фінансово-інвестиційного потенціалу аграрного сектору економіки впливають зовнішні і внутрішні чинники. Чинниками макроекономічного середовища є аграрний ринок [12, с. 10], якому притаманні такі ознаки: недосконалість податково-бюджетного регулювання; незрілість інституційної структури та постійний процес її реформування; слабкість конкурентних відносин; брак економічної свободи; нерозвинена інфраструктура; монополізація продовольчого ринку посередниками; вади механізму ціноутворення на сільськогосподарську продукцію; деформування каналів її збуту; низька платоспроможність значної частини населення, яка негативно позначається на попиті на певні групи сільськогосподарської продукції та продукти харчування; низький рівень фінансування науково-дослідних робіт у сфері технологій аграрного виробництва. Чинниками мікросередовища, що знижують рівень інноваційно-інвестиційного потенціалу аграрних підприємств, є [13, с. 11]: невідповідність організаційних

структур і методів управління виробництвом вимогам ринкової аграрної економіки; слабка мотивація інноваційної діяльності; відсутність стимулів до впровадження нових технологій сільськогосподарського виробництва та нових видів сільськогосподарської техніки; дефіцит кредитно-інвестиційних ресурсів; низький рівень фінансування впровадження інновацій.

Висновки і пропозиції. Механізм управління фінансово-інвестиційним потенціалом аграрного сектору економіки є сукупністю форм та методів впливу керуючої підсистеми на керовану з використанням елементів і важелів, представлених бізнес-плануванням, індикативним плануванням, інноваційно-інвестиційним проектуванням, кредитно-інвестиційними меморандумами, фінансовими, маркетинговими, ресурсними стратегіями тощо.

Темпи зростання капітальних інвестицій в аграрний сектор економіки за 2010–2018 рр. перевищують загальноекономічний показник як загалом, так і на рівні підгалузей за винятком рибного господарства, де спостерігався спад. Показники динаміки капітальних інвестицій у національній економіці та її аграрному сектору є тісно пов'язаними і взаємозумовленими за винятком рибного господарства. Динаміка капітальних інвестицій у національній економіці та сільському, лісовому та рибному господарстві описується зростаючими функціями і дає змогу зробити висновок про високу ймовірність подальшого зростання показників.

У структурі фінансування капітальних інвестицій у національній економіці і аграрному сектору однакові рейтинги за значущістю мають власні кошти (перше місце) і кредити банків (друге місце), проте в сільському, лісовому та рибному господарстві абсолютні значення їх питомої ваги є вищими. Роль бюджетних коштів у фінансуванні аграрного сектору економіки є значно меншою, ніж в економіці загалом. Кошти іноземних інвесторів у структурі джерел фінансування як по національній економіці загалом, так і по аграрному сектору є мізерними.

Удосконалення теоретичних засад інвестиційного забезпечення стратегічного

розвитку фінансового потенціалу сільсько-го, лісового та рибного господарства пов'язуємо зі зростанням інвестиційних ресурсів в аграрному секторі економіки за рахунок підвищення його інвестиційної привабливості для іноземних інвесторів, а також із концентрацією бюджетних ресурсів в умовах децентралізації на основі оподаткування земельного капіталу.

Практичними рекомендаціями є: створення електронної платформи для пропозиції інвестиційних проєктів в аграрному секторі економіки для потенційних інвесторів; розроблення інвестиційних меморандумів суб'єктів господарювання сільського, лісового та рибного господарства з пропозиціями до фінансування; зарахування земельного податку в бюджет розвитку місцевих бюджетів, кошти якого будуть спрямовуватися на фінансування інвестиційної діяльності в аграрному секторі економіки.

Перспективу подальших досліджень пов'язуємо з розробленням заходів, орієнтованих на зміцнення фінансово-експортного потенціалу суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

Література:

1. Красноручський О.О. Інвестування у сферу вищої освіти в системі формування кадрового потенціалу економічного розвитку суб'єктів аграрної сфери. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. 2017. Вип. 182. С. 3–12.
2. Лучик С.Д. Інвестиційно-інноваційний розвиток аграрних підприємств як чинник збереження трудового потенціалу села. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2011. Вип. 16. С. 290–295.
3. Кутковецька Т.О. Інноваційно-інвестиційний механізм вдосконалення ресурсного потенціалу садівницьких аграрних підприємств. *Наука й економіка*. 2013. Вип. 4(2). С. 163–166.
4. Дудник О.В. Інвестиційні стратегії підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу аграрних підприємств. *Економіка АПК*. 2016. № 5. С. 79–86.
5. Смолінська С., Смолінська В. Інвестиційний потенціал земель аграрних підприємств як основа їх інноваційного розвитку. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія «Економіка АПК»*. 2015. № 22(2). С. 40–44.
6. Данкевич А.Є. Аналіз інвестиційного потенціалу підприємств аграрного сектору економіки. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 3. С. 37–42.
7. Горшков М.А. Інвестиції в процеси відтворення – ресурсний потенціал розвитку аграрного сектору. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 5. С. 70–73.

8. Стоянова-Коваль С.С., Попович В.В. Вплив трудового потенціалу на інвестиційну привабливість аграрного підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. № 6. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_6_81 (дата звернення: 22.11.2019).
9. Пелих І.В. Формування інноваційно-інвестиційного потенціалу аграрних підприємств. *Вісник аграрної науки*. 2010. № 7. С. 79–80.
10. Макаренко П.М., Пілявський В.І. Інноваційно-інвестиційне забезпечення потенціалу стійкого розвитку аграрних підприємств. *Економічний вісник університету*. 2019. Вип. 41. С. 29–35.
11. Янишин Я., Сторонський М., Лаврів І. Вплив інвестицій на розвиток експортного потенціалу аграрних підприємств. *Аграрна економіка*. 2017. Т. 10. № 1–2. С. 121–126.
12. Грановська Л.М., Олійник І.С. Формування еколого-інвестиційного потенціалу аграрного сектору економіки України. *Таврійський науковий вісник. Економічні науки*. 2016. Вип. 95. С. 23–28.
13. Мармуль Л.О., Пелих І.В. Напрями підвищення ефективності використання інноваційно-інвестиційного потенціалу аграрних підприємств Херсонської області. *Таврійський науковий вісник*. 2010. Вип. 73. С. 29–35.

References:

1. Krasnorutskiy O.O. (2017) Investuvannya v sferu vyshchoi osvity v systemi formuvannya kadrovoho potentsialu ekonomichnoho rozvytku subiektiv ahrarnoi sfery [Investing in higher education in the system of formation of personnel potential of economic development of subjects of agrarian sphere]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu silskoho hospodarstva imeni Petra Vasylenka*, vol. 182, pp. 3–12.
2. Luchyk S.D. (2011) Investytsiino-innovatsiyniy rozvytok ahrarnykh pidpriemstv yak chynnyk zberezhennia trudovoho potentsialu sela [Investment-innovative development of agrarian enterprises as a factor in maintaining the labor potential of the village]. *Naukovi zapysky [Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia"]*. Ser. : *Ekonomika*, vol. 16, pp. 290–295.
3. Kutkovetska T.O. (2013) Innovatsiino-investytsiyniy mekhanizm vdoskonalennia resursnoho potentsialu sadivnytskykh ahrarnykh pidpriemstv [Innovation and investment mechanism for improving the resource potential of horticultural agricultural enterprises]. *Nauka y ekonomika*. 2013, vol. 4(2), pp. 163–166.
4. Dudnyk O.V. (2016) Investytsiyni strategiji pidvyshhennja efektyvnosti vykorystannja resursnoho potentsialu ahrarnykh pidpriemstv [Investment strategies for improving the utilization of the resource potential of agricultural enterprises]. *Ekonomika APK*, no. 5, pp. 79–86.
5. Smolinska S., Smolinska V. (2015) Investytsiyniy potencial zemelj ahrarnykh pidpriemstv yak osnova jikh innovatsiynogo rozvytku [Investment potential of agricultural enterprises lands as a basis for their innovative development]. *Visnyk Lvivskogo natsionalnoho ahrarnogo universytetu. Serija : Ekonomika APK*, no. 22(2), pp. 40–44.
6. Dankevych A.Je. (2017) Analiz investytsiynogo potentsialu pidpriemstv ahrarnogo sektoru ekonomiky [Analysis of investment potential of agricultural sector enterprises]. *Problemy teorii ta metodologiji bukhgalterskogo obliku, kontrolyu i analizu*, vol. 3, pp. 37–42.
7. Gorshkov M.A. (2015) Investytsiji v procesy vidtvorennja – resursnyj potencial rozvytku ahrarnogo sektoru [Investment in reproduction processes is a resource potential for the development of the agricultural sector]. *Investytsiji: praktyka ta dosvid*, no. 5, pp. 70–73.

8. Stojanova-Kovalj S.S., Popovych V.V. (2013) Vplyv trudovogho potencialu na investycijnu pryvablyvistj aghrarnogho pidpryjemstva [Influence of labor potential on the investment attractiveness of agrarian enterprise]. *Efektivna ekonomika*, no. 6, URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_6_81 (accessed 22 November 2019).
9. Pelykh I.V. (2010) Formuvannja innovacijno-investycijnogho potencialu aghrarnykh pidpryjemstv [Formation of innovation-investment potential of agricultural enterprises]. *Visnyk aghrarnoji nauky*, no. 7, pp. 79–80.
10. Makarenko P.M., Piljavs'kyj V.I. (2019) Innovacijno-investycijne zabezpechennja potencialu stijkogho rozvytku aghrarnykh pidpryjemstv [Innovation and investment support to the potential of sustainable development of agricultural enterprises]. *Ekonomichnyj visnyk universytetu*, vol. 41, pp. 29–35.
11. Janyshyn Ja., Storons'kyj M., Lavriv I. (2017) Vplyv investycij na rozvytok eksportnogho potencialu aghrarnykh pidpryjemstv [Influence of investments on development of export potential of agricultural enterprises]. *Aghrarna ekonomika*, vol. 10, no. 1-2, pp. 121–126.
12. Ghranovs'jka L.M., Olijnyk I.S. (2016) Formuvannja ekologho-investycijnogho potencialu aghrarnogho sektoru ekonomiky Ukrainy [Formation of ecological-investment potential of agrarian sector of economy of Ukraine]. *Tavrijs'kyj naukovyj visnyk. Ekonomichni nauky*, vol. 95, pp. 23–28.
13. Marmulj L.O., Pelykh I.V. (2010) Naprjamy pidvyshhenja efektyvnosti vykorystannja innovacijno-investycijnogho potencialu aghrarnykh pidpryjemstv Khersons'koji oblasti [Directions of increase of efficiency of utilization of innovation and investment potential of agricultural enterprises of Kherson region]. *Tavrijs'kyj naukovyj visnyk*, 2010, vol. 73, pp. 29–35.

Аннотация. В статье определено соотношение инвестиционного и финансового потенциала, их диалектического единства и противоречий. Уточнено понятие механизма управления финансово-инвестиционным потенциалом аграрного сектора экономики. Теоретические результаты апробированы на количественных показателях развития инвестиционной деятельности в отрасли и обосновано на этой основе предложение по совершенствованию развития стратегического потенциала субъектов хозяйствования. Формализована динамика капитальных инвестиций по национальной экономике и по сельскому, лесному и рыбному хозяйству, которая описывается возрастающими функциями и свидетельствует о высокой вероятности дальнейшего роста показателей. Предложена система мер для роста инвестиционных ресурсов: повышение инвестиционной привлекательности национальной экономики и ее аграрного сектора для иностранных инвесторов, концентрация бюджетных ресурсов в условиях децентрализации на основе налогообложения земельного капитала.

Ключевые слова: инвестиционное обеспечение, стратегическое развитие, финансовый потенциал, аграрный сектор, экономика.

Summary. The article defines the ratio of investment and financial potential, their dialectical unity and contradictions. The concept of the mechanism for managing the financial and investment potential of the agrarian economy sector has been clarified. The theoretical results are tested on quantitative indicators of the development of investment activity in the industry and on this basis the proposals for improving the development of strategic potential of economic entities are substantiated. The mechanism of managing the financial and investment potential of economic entities in the agrarian sector of the economy is determined by the set of forms and methods of influence of the management subsystem on the managed with the use of elements and levers represented by business planning, indicative planning, innovation and investment design, credit and investment finance, investment and investment, resource strategies, and more. It is established that the growth rates of capital investments in the agricultural sector of the economy over the years 2010-2018 exceed the general economic indicator both in general and at the level of sub-sectors, with the exception of fisheries, where there was a decline. The dynamics of capital investment in the national economy and its agrarian sector are closely linked and interdependent, with the exception of fisheries. The dynamics of capital investment in the national economy and in agriculture, forestry and fisheries is described by increasing functions and allows to conclude that there is a high likelihood of further growth of indicators. It is proved that in the structure of financing of capital investments in the national economy and agrarian sector the same ratings are significant in value (first place) and bank credits (second place), but in agriculture, forestry and fisheries the absolute values of their share are higher. The role of budgetary funds in financing the agrarian sector of the economy is much smaller than in the economy as a whole. The funds of foreign investors in the structure of sources of financing both in the national economy as a whole and in the agrarian sector are scanty.

Keywords: investment support, strategic development, financial potential, agrarian sector, economy.